

Powiat Łowicki

„RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŁOWICKIEGO NA LATA 2016-2019 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2020-2023”

za lata 2022 - 2023

Łowicz, styczeń 2024

Opracowanie:

Starostwo Powiatowe w Łowiczu
Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE	4
2. Podstawa prawna opracowania	4
3. Cel i przedmiot opracowania	5
4. Ogólna charakterystyka Powiatu Łowickiego	5
4.1. Położenie administracyjne, powierzchnia	5
4.2. Dane demograficzne	7
5. Cele i funkcje Programu	7
5.1. Cele główne	7
5.1.1 ZASOBY PRZYRODY.....	8
5.1.2 ZASOBY WODNE.....	9
5.1.3 OCHRONA PRZED POWODZIĄ I SKUTKAMI SUSZY	10
5.1.4 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	10
5.1.5 HAŁAS.....	11
5.1.6 PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	11
5.1.7 POWIERZCHNIA TERENU I ŚRODOWISKO GLEBOWE.....	12
5.1.8 ENERGIA ODNAWIALNA	13
5.1.9 POWAŻNE AWARIE	13
5.1.10 EDUKACJA EKOLOGICZNA	14
5.1.11 GOSPODARKA ODPADAMI	15
6. Realizacja zadań ekologicznych w latach 2020- 2021 zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego.....	15
7. Wnioski z analizy realizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Łowickiego. .	25
8. Monitoring Programu Ochrony Środowiska.....	26
9. Wykorzystane materiały i opracowania	27

1. WPROWADZENIE

„Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023” za lata 2022-2023 (nazywany dalej Raportem) jest dokumentem sporządzanym co dwa lata w celu skontrolowania stanu realizacji zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska. Źródłem informacji dla opracowania niniejszego dokumentu były dane pozyskane z:

- urzędów gmin Powiatu Łowickiego,
- Powiatowego Zarządu Dróg i Transportu,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- Głównego Urzędu Statystycznego,
- Banku Danych Lokalnych.

2. Podstawa prawna opracowania

Podstawą opracowania „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023 za lata 2022 - 2023” jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn.zm.). Zgodnie z art. 17 wyżej wymienionej ustawy organ wykonawczy powiatu sporządza program ochrony środowiska, a co 2 lata opracowuje raport z wykonania programu. Zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, polityką ekologiczną państwa, zgodnie z którą opracowywane były programy ochrony środowiska, zastąpiono polityką ochrony środowiska, która m.in. winna być prowadzona za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Zgodnie z art. 14 ust. 1. wyżej wymienionej ustawy polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.). Wprowadzone zmiany przepisów prawnych zmieniły założenia i wytyczne metodyczne, według których został opracowany niniejszy dokument.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Raport z wykonania w latach 2022 i 2023 celów i zadań zapisanych w dokumencie „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 (zwanego dalej Programem), stanowiącym instrument długofalowego zarządzania środowiskiem oraz element ciągłości i trwałości działań władz Powiatu na rzecz ochrony i zrównoważonego rozwoju środowiska.

3. Cel i przedmiot opracowania

Głównym celem Raportu jest ocena stopnia realizacji założonych celów oraz efektów działań zapisanych w Programie. Raport zawiera podsumowanie działań podjętych dla realizacji zadań i osiągnięcia celów określonych w Programie.

Zakres Raportu obejmuje:

- wykaz priorytetów ekologicznych przyjętych w Programie poddanych analizie,
- wykaz zrealizowanych przedsięwzięć wraz z poniesionymi kosztami,
- wnioski z monitoringu realizacji Programu,
- wskazanie głównych zagrożeń w realizacji Programu.

Źródłem informacji dla opracowania niniejszego dokumentu były m.in. dane i informacje pozyskane z Urzędów Gmin z terenu Powiatu Łowickiego, jednostek organizacyjnych Powiatu oraz innych jednostek realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska. Za informacje dodatkowe posłużyły dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Zasadniczym zadaniem, jakie niniejsze opracowanie ma spełnić jest analiza realizacji celów, priorytetów i w konsekwencji działań jakie stały przed samorządem powiatowym w dziedzinie ochrony środowiska.

4. Ogólna charakterystyka Powiatu Łowickiego

4.1 Położenie administracyjne, powierzchnia

Po wdrożeniu reformy administracyjnej, od 1 stycznia 1999 roku, Powiat Łowicki wchodzi w skład województwa łódzkiego.

Powiat Łowicki położony jest, zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski według Kondrackiego, na terenie mezoregionów: Równina Kutnowska, Równina Łowicko-Błońska oraz Wzniesienia Łódzkie w granicach makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej. Krajobraz powiatu ukształtowany został przez lądolód, który pozostawił po sobie morenową równinę denudacyjną z łagodnymi wzgórzami morenowymi.

Administracyjnie Powiat Łowicki zlokalizowany jest w województwie łódzkim, w jego północno-wschodniej części, granicząc od tej strony z województwem mazowieckim. Omawiana jednostka administracyjna stanowi szósty pod względem powierzchni (988,17 km²) powiat w województwie. Jego siedzibą jest miasto Łowicz. Powiat położony jest na głównym skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych kraju.

Lokalizację powiatu przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Lokalizacja Powiatu Łowickiego

Powiat ma powierzchnię 98817,1691 ha. W powiecie występują dwie gminy miejskie - miasto Łowicz i miasto Kiernożia oraz 8 gmin wiejskich (Bielawy, Chaśno, Domaniewice, Kocierzew Południowy, Łowicz, Łyszkowice, Nieborów, Zduny). Największą powierzchnię zajmuje, wysunięta najbardziej na zachód, gmina Bielawy, a następnie gmina Zduny, natomiast najmniejszą są: miasto Łowicz, miasto i gmina Kiernożia oraz gmina Chaśno.

Rysunek 2. Położenie gmin powiatu łowickiego. Źródło: <http://www.powiat.łowicz.pl/>

Charakterystykę pod względem powierzchni i miejscowości przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Powierzchnia i liczba sołectw na terenie gmin powiatu łowickiego

Gmina	Powierzchnia [km ²]	Liczba sołectw
Bielawy	163,9	39
Chąšno	72	16
Domaniewice	86	12
Miasto i Gmina Kiernożia	76	20
Kocierzew Południowy	94	19
Miasto Łowicz	23,4	-
Łowicz	133	26
Łyszkowice	107,3	21
Nieborów	103,8	19
Zduny	128,5	24

Źródło: Biuletyny Informacji Publicznej urzędów gmin

4.2. Dane demograficzne

Na podstawie danych GUS (stan na 11.2022 r.) w powiecie łowickim liczba ludności faktycznie zamieszkałej wyniosła 75 109, co stanowi niewiele ponad 3% ludności województwa łódzkiego. Od wielu lat liczba mieszkańców powiatu maleje. Najwięcej osób mieszka w mieście Łowicz (35,31 % ludności powiatu), a najmniej w gminie Chąšno (3,83 % ludności powiatu). Gęstość zaludnienia na 1 km² w 2021 roku w powiecie łowickim wyniosła 76 osób (wartość ta na przestrzeni ostatnich 5 lat nie uległa istotnej zmianie).

5. Cele i funkcje Programu

Strategia długoterminowa „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023” stanowiła podstawę planowania działań w zakresie ochrony środowiska w latach 2016-2023 na terenie powiatu. Program do roku 2023 roku został sformułowany w oparciu o ocenę stanu istniejącego, tendencje mające istotne znaczenie dla przyszłości powiatu i najważniejsze kierunki rozwojowe. Została ona opracowana w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, dla których zdefiniowano długoterminowe cele i opisano strategię ich osiągnięcia.

Strategia Programu ochrony środowiska ma na celu zachowanie najcenniejszych elementów środowiska i poprawę jego stanu.

5.1. Cele główne

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego został opracowany na podstawie szeregu dokumentów udostępnionych m.in. przez Starostwo Powiatowe w Łowiczu, Urzędy Gmin/Miast, WIOŚ, i inne. Informacje wykorzystane w opracowaniu

posłużyły określeniu stanu aktualnego komponentów środowiska przyrodniczego. Cel nadrzędny powiatu łowickiego został zdefiniowany jako:

**„TRWAŁY, NIEZAGRAŻAJĄCY ŚRODOWISKU NATURALNEMU ROZWÓJ
SPOŁECZNO-GOSPODARCZY POWIATU ŁOWICKIEGO”**

Zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 powinien on być realizowany poprzez uwzględnienie zapisów wynikających z dokumentów rządowych, zwłaszcza wynikających z listy przedsięwzięć własnych i koordynowanych. Ponadto wszelkie działania winny wynikać z przedsięwzięć zawartych w opracowaniach na szczeblu regionalnym (Program Wojewódzki, Strategia Wojewódzka) oraz z dokumentów i koncepcji władz powiatu i gmin, postulatów rozmaitych środowisk, w tym organizacji pozarządowych i mieszkańców. Zgodnie z zapisami przedmiotowego dokumentu osiągnięcie celów głównych Programu będzie możliwe poprzez realizację celów szczegółowych i zadań w obrębie obszarów priorytetowych. Cele systemowe wyznaczają stan jaki należy osiągnąć w horyzoncie czasowym 8 lat i są identyfikowane na podstawie analizy obszarów problemowych występujących na terenie powiatu. Powinny być one mierzalne, realistyczne i terminowe. Na poszczególne cele systemowe składają się kierunki działań. W ramach poszczególnych kierunków działań określono konkretne zadania, których realizacja pozwoli na osiągnięcie wyznaczonych celów.

W harmonogramie rzeczowo-finansowym realizacji zadań krótkoterminowych na lata 2022-2023 przedstawionym w Programie ujęto poszczególne zadania niezbędne do osiągnięcia założonych celów, wraz z potencjalnymi źródłami ich finansowania oraz jednostką odpowiedzialną za realizację. Poniżej podano działania jakie zostały ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego chronologicznie zgodnie z zapisami tego dokumentu.

5.1.1 ZASOBY PRZYRODY

Cel systemowy:

Ochrona obiektów cennych przyrodniczo oraz walorów krajobrazu rekreacyjnego i rolniczego. Zachowanie i wzrost bioróżnorodności istniejących zasobów leśnych

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Upowszechnianie i wprowadzanie form indywidualnej ochrony przyrody w postaci użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej, pomników przyrody;
- II. Zalesienie gruntów porolnych i zdegradowanych gatunkami rodzimymi;

- III. Wspomaganie urządzania i utrzymania terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków;
- IV. Przeprowadzanie prac inwentaryzacyjnych w zakresie oceny stanu i rozpoznawania zagrożeń różnorodności biologicznej (wykonanie nowych i aktualizacja istniejących waloryzacji przyrodniczych);
- V. Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych;
- VI. Zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach cennych przyrodniczo;
- VII. Rozwój rolnictwa ekologicznego;
- VIII. Ochrona elementów środowiska przyrodniczo – kulturowego;
- IX. Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek przyrodniczych;
- X. Selektywny dostęp do terenów cennych przyrodniczo i ochrona tych terenów przed zainwestowaniem i tzw. dzikim zagospodarowaniem.

5.1.2 ZASOBY WODNE

Cel systemowy:

Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych

Zapewnienie wszystkim mieszkańcom powiatu odpowiedniej jakości wody do picia

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Budowa, rozbudowa i systematyczna modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz wyrównywanie dysproporcji pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- II. Wspieranie budowy oczyszczalni przydomowych w miejscach, w których budowa kanalizacji sanitarnej nie jest uzasadniona ekonomicznie,
- III. Ograniczanie negatywnego wpływu zanieczyszczeń z rolnictwa na jakość wód oraz gleby,
- IV. Budowa systemów podczyszczających wzdłuż modernizowanych i nowo powstających dróg,
- V. Wzmocnienie działań kontrolnych i egzekucyjnych w celu eliminacji nielegalnego zrzutu ścieków komunalnych,
- VI. Zwiększenie kontroli posiadania przez właścicieli nieruchomości, dokumentacji stwierdzających korzystanie z usług wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych przez uprawnione do tego podmioty,
- VII. Działania edukacyjne społeczności lokalnej w zakresie:
 - a. wysokiej szkodliwości dla środowiska i zdrowia ludzi zanieczyszczeń wydostających się z nieuszczelnionych zbiorników do gromadzenia ścieków oraz wylewania ich zawartości na tereny upraw i działek nie objętych systemami kanalizacji,
 - b. zwiększania racjonalności wykorzystania wody oraz środków wpływających negatywnie na jej stan (w tym np. środków piorących, detergentów, środków ochrony roślin),

VIII. Budowa, rozbudowa i systematyczna modernizacja sieci wodociągowej;

IX. Odbudowa i utrzymanie właściwego stanu systemu melioracji szczegółowej i podstawowej.

Najistotniejszym przedsięwzięciem z zakresu gospodarki wodno-ściekowej jest zrealizowanie budowy systemu kanalizacji ściekowej na obszarach objętych aglomeracją – w myśl Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

5.1.3 OCHRONA PRZED POWODZIĄ I SKUTKAMI SUSZY

Cel systemowy:

Ograniczenie ryzyka powodziowego i zmniejszenie następstw powodzi

Zmniejszenie skutków suszy

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Minimalizacja ryzyka powodziowego,
- II. Optymalizacja zużycia wody,
- III. Działania edukacyjne społeczności lokalnej w zakresie zwiększenie świadomości występującego zagrożenia powodziowego oraz zdolności świadomego uczestnictwa w ewentualnym postępowaniu kryzysowym,
- IV. Zwiększenie retencyjności zlewni poprzez utrzymanie i tworzenie zbiorników, oczek wodnych, stawów rybnych,
- V. Działania rekultywacyjne.

5.1.4 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Cel systemowy:

Utrzymanie dobrego stanu powietrza na obszarze powiatu łowickiego

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Edukacja mieszkańców na temat zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów komunalnych w piecach domowych.
- II. Termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów.
- III. Sukcesywna realizacja programu gazyfikacji powiatu.
- IV. Preferowanie wprowadzania w budownictwie materiałów energooszczędnych.
- V. Bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych.
- VI. Wspieranie rozwoju ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych.

VII. Budowa stref zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (strefy te powinny być komponowane z gatunków o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane).

VIII. Modernizacja systemu ogrzewania w powiecie poprzez wykorzystanie alternatywnych do węgla kamiennego źródeł ciepła.

Do najważniejszych zadań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ciepłownictwa należy: modernizacja systemu ogrzewania w powiecie poprzez wykorzystanie alternatywnych do węgla kamiennego źródeł ciepła oraz termomodernizacja budynków, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.

5.1.5 HAŁAS

Cel systemowy:

Niedopuszczenie do pogarszania się klimatu akustycznego na obszarach, gdzie sytuacja jest korzystna

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Budowa ścieżek rowerowych.
- II. Prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach.
- III. Stosowanie ograniczeń prędkości.
- IV. Rozważenie stosowania tzw. cichych nawierzchni przy budowie lub modernizacji dróg.
- V. Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem oraz stref ograniczonego użytkowania.

5.1.6 PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Cel systemowy:

Minimalizacja oddziaływania oraz bieżąca kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach.
- II. Zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.
- III. Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia dotyczącego znaczącego oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko i ludzi.
- IV. Przestrzeganie procedury oceny oddziaływania na środowisko na etapie udzielania decyzji środowiskowej.

V. Lokalizowanie linii elektromagnetycznych o napięciu 110 kV i wyższym poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową.

Z punktu widzenia ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, istotnym aspektem jest np. lokalizowanie linii elektromagnetycznych o napięciu 110 kV i wyższym poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową. Nie przestrzeganie tego aspektu może przyczynić się do pogorszenia zdrowia ludzi oraz zwierząt.

5.1.7 POWIERZCHNIA TERENU I ŚRODOWISKO GLEBOWE

Cel systemowy:

Właściwe użytkowanie istniejących zasobów glebowych, ich ochrona i rekultywacja

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego ochrony gruntów wartościowych dla rolnictwa.
- II. Monitoring użytków rolnych w celu przeciwdziałania nadmiernemu zakwaszaniu gleb.
- III. Ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze.
- IV. Przeprowadzenie remontów dróg, których stan zagraża lub wpływa niekorzystnie na przylegające gleby.
- V. Promowanie ograniczeń w gospodarowaniu środkami chemicznymi w rolnictwie.
- VI. Prowadzenie wielokierunkowej edukacji rolników i użytkowników gruntów w gminie – wdrażanie i upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej.
- VII. Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocji takiej żywności.
- VIII. Zachowanie śródpolnych zadrzewień, zakrzaczeń, kompleksów leśnych i nieużytków podmokłych jako ważnych elementów funkcjonalnych struktury ekologicznej i obiektów warunkujących utrzymanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych na obszarach rolniczych.
- IX. Właściwa polityka zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo - zalesianie gruntów rolnych niskich klas oraz nieużytków.
- X. Promocja rolnictwa ekologicznego.
- XI. Właściwe przechowywanie nawozów organicznych (gnojówka, gnojownica, obornik).
- XII. Wdrażanie i przestrzeganie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.

Ochrona gleb użytkowanych rolniczo powinna uwzględniać racjonalne zużycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, preferowanie nawozów naturalnych, np. obornika, kompostu. Ponadto stosowanie przez rolników nawozów syntetycznych i mineralnych,

odchodów zwierząt (np. gnojowicy), nieodpowiednich dawek kompostów naturalnych może znacznie nasilać procesy degradacji gleb.

Erozja wietrzna jest typowa dla otwartych przestrzeni rolnych, dlatego niezbędne będzie stosowanie zadrzewień śródpolnych oraz podobnie jak przy zapobieganiu erozji wodnej stałe utrzymanie gleby pod pokrywą roślinną.

5.1.8 ENERGIA ODNAWIALNA

Cel systemowy:

Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Podniesienie świadomości społecznej i budowa instalacji wykorzystujących energię odnawialną.
- II. Przygotowanie listy priorytetów w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- III. Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu konsultacji dotyczących OZE.
- IV. Wyznaczenie obszarów preferowanych do rozwijania infrastruktury energetycznej opartej na źródłach odnawialnych.
- V. Wspieranie inicjatyw podejmowanych w zakresie zastępowania, jako nośnika energii, paliwa stałego źródłami energii odnawialnej.
- VI. Popularyzacja i wdrożenie najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w sferze rozwiązań technologicznych, organizacyjnych i finansowych.

Ważnym aspektem samorządów jest funkcja edukacyjno-konsultingowa. Dzięki takim czynnościom, jak stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu konsultacji dotyczących OZE, czy popularyzacja i wdrożenie najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w sferze rozwiązań technologicznych, organizacyjnych i finansowych zwiększy się świadomość mieszkańców gmin w zakresie energii odnawialnych, przez co będą bardziej skłonni wybrać ten rodzaj źródła energii, co z kolei przyczyni się do poprawy środowiska naturalnego.

5.1.9 POWAŻNE AWARIE

Cel systemowy:

Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych
Ograniczenie możliwości wystąpienia sytuacji awaryjnej w wyniku transportu drogowego i kolejowego

Opracowanie systemu skutecznego informowania społeczeństwa o wystąpieniu zagrożenia środowiska

Kierunki działań do roku 2023:

Obowiązki dotyczące awarii przemysłowych spoczywają głównie na prowadzącym zakład oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej, a także wojewodzie. Szczegółowy opis tych obowiązków podaje ustawa Prawo Ochrony Środowiska. Zapobieganie awariom miejscowym, prowadzi się głównie poprzez ograniczenie transportu substancji niebezpiecznych, kierowanie ich oznakowanymi trasami, omijającymi centrum miasta, informowanie i edukowanie społeczeństwa o sposobach zapobiegania zagrożeniom, a także o sposobie postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia. Powstałe zagrożenia w transporcie drogowym jak i kolejowym, likwidowane są przez odpowiednie jednostki straży pożarnej. Straż Pożarna podejmuje doraźne środki:

- dokonuje zabezpieczenia miejsca wypadku,
- ewakuuje ludność,
- w przypadku poważnych awarii, kiedy niezbędna jest pomoc specjalistycznych jednostek i specjalistycznego sprzętu, jednostka straży współpracuje z różnymi innymi sekcjami, które podejmują działania w swoim zakresie.

5.1.10 EDUKACJA EKOLOGICZNA

Cel systemowy:

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o środowisku oraz zwiększenie udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji istotnych dla środowiska

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Prowadzenie kampanii edukacyjnej skierowanej do dzieci oraz osób dorosłych mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej.
- II. Edukacja ekologiczna w formalnym systemie kształcenia.
- III. Współpraca Starostwa Powiatowego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań z zakresu edukacji ekologicznej.
- IV. Rozwój ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych, oraz tras rowerowych.
- V. Promocja, wdrażanie i upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, zasad prowadzenia gospodarstw ekologicznych, zasad uczestnictwa w programach rolnośrodowiskowych umożliwiającym skorzystanie z dofinansowania z funduszy strukturalnych.
- VI. Elektroniczna baza danych dotyczących ochrony środowiska – udostępnianie materiałów edukacyjnych, instruktorzowych, poglądowych, informacji o odbywających się oraz zakończonych konkursach środowiskowych, dokumentów związanych tematycznie

z ochroną środowiska, zawierających dane o środowisku i jego ochronie na oficjalnej stronie internetowej Starostwa Powiatowego.

5.1.11 GOSPODARKA ODPADAMI

Cel systemowy:

Stworzenie funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu

Kierunki działań do roku 2023:

- I. Zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczenie ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko.
- II. Wspomaganie prawidłowego postępowania z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania.
- III. Redukcja ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.
- IV. Stworzenie odpowiedniej ilości punktów selektywnego zbierania odpadów.

Najistotniejszym aspektem dla powiatu w zakresie gospodarki odpadami jest zapobieganie powstawania odpadów „u źródła”. Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów przez mieszkańców oraz przemysł będzie miało pozytywne oddziaływanie na środowisko.

6. Realizacja celów w latach 2022 – 2023 zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego

W harmonogramie realizacyjnym przygotowanym dla Powiatu Łowickiego, poszczególnym celom strategicznym przyporządkowano konkretne zadania z oszacowaniem czasu ich realizacji (lub określeniem czy zadania mają charakter ciągły) przez instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować.

Obowiązujące akty prawne nakładają na organy administracji samorządowej szeroki zakres obowiązków dotyczących ochrony środowiska. Według definicji wyrażonej na przykład w art. 3 pkt. 15 ustawy Prawo ochrony środowiska, organami ochrony środowiska są organy administracji powołane do wykonywania zadań publicznych z zakresu ochrony środowiska stosownie do określonej właściwości. Przepis art. 376 ustawy Prawo ochrony środowiska jako organ ochrony środowiska wskazuje m.in. wójta, burmistrza, starostę.

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz planowanych i zrealizowanych zadań ujętych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023”.

Tabela 2. Wykaz zrealizowanych zadań ujętych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023”.

Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Stopień realizacji	Koszty poniesione w 2022 r.	Koszty poniesione w 2023 r.
1. Ochrona obiektów cennych przyrodniczo oraz walorów krajobrazu rekreacyjnego i rolniczego. Zachowanie i wzrost bioróżnorodności istniejących zasobów leśnych				
Sporządzanie inwentaryzacji stanu lasów	Starosta			
Wprowadzanie odpowiednich procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem - stosowanie zasady omijania przez nowe inwestycje obszarów cennych przyrodniczo	Gmina Nieborów	Zastosowano w MPZP zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy dla wsi: Bednary, Bobrowniki, Kompina, Mysłaków i Nieborów	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym - umieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów chroniących cenne przyrodniczo tereny przed przeinwestowaniem oraz zasad ochrony przyrody i krajobrazu	Gmina Chąšno	Zrealizowane prognozy oddziaływania na środowisko do projektów MPZP	0	0
	Gmina Nieborów	Zastosowano w MPZP zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy dla wsi: Bednary, Bobrowniki, Kompina, Mysłaków i Nieborów	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
	Gmina Chąšno	Zrealizowane prognozy oddziaływania na środowisko do projektów MPZP	0	0
	Gmina Łowicz	Zgodnie z zapisami MPZP	0	0
Lokalizacja zalesień i zadrzewień w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Nieborów	Zastosowano w MPZP zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy dla wsi: Bednary, Bobrowniki, Kompina, Mysłaków i Nieborów	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
	Gmina Łowicz	Zgodnie z zapisami MPZP	0	0
	Gmina Chąšno	Zadanie zrealizowane	0	0

	Gmina Łyszkowice	W 2023 r. podjęto uchwałę w sprawie MZG – fragmentu obszaru wsi Polesie. W MPZP przewidziano przeznaczenie terenów jako lasy. Pow. Lasów wynosi 9,9915 ha	0	14 760,00
	PZDiT	Zadanie zrealizowane	34 350,00	39 300,00
Ochrona i wzmocnienie funkcji zadrzewień i zakrzewień, jako ważnych korytarzy ekologicznych. Pielęgnowanie i zakładanie nowych zadrzewień śródpolnych	Gmina Łowicz	Zgodnie z zapisami MPZP	0	0
Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo - krajobrazowych.	ARiMR	Wsparcie na zalesianie	2 601,74	0,00
2. Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom powiatu odpowiedniej jakości wody do picia				
Budowa oczyszczalni i sieci kanalizacyjnej	Gmina Nieborów	W m. Mysłaków – stopień realizacji 20 %	0	1 470 342,00

	Miasto Łowicz	<p>Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Czajki. Wykonano odcinek sieci kanalizacji sanitarnej ul. Czajki od studni S27 do S44 wraz z przyłączami i nie wykonanymi na odcinku zrealizowanym, odcinek od S3 (ze studnią) do S1 oraz odcinek tłoczony kanału od P11 do S49. Wkład własny wyniósł 1 330 306,22 środki Rządowego funduszu Inwestycji Lokalnych – 1 262 543,09</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej w ul. Czajki. Zakładowi Usług Komunalnych w Łowiczu przyznano dotację na wykonanie przecisku pod linią kolejową dla ułożenia rurociągu tłoczego łączącego ul. Czajki z ul. Kaliską</p>	2 592 849,31	Brak kosztów
3. Ograniczenie ryzyka powodziowego i zmniejszenie następstw powodzi. Zmniejszenie skutków suszy				
Wykonanie urządzenia wodnego – zbiornika o funkcji retencyjno – przeciwpowodziowej oraz rekreacyjnej o powierzchni ok. 60 ha wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie działek położonych na pograniczu gmin: Miasto Łowicz oraz Łowicz	Zarząd Powiatu Łowickiego	W trakcie opracowania dokumentacji - raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko		73.800,00
Przebudowa instalacji odwodnienia deszczowego przy budynku A ZSP Nr 2 CKZ w Łowiczu	Powiat Łowicki	Inwestycja zakończona	113 775,00	
Edukacja społeczeństwa dla podniesienia świadomości występującego zagrożenia powodziowego w miejscu zamieszkania, pracy lub wypoczynku oraz zdolności świadomego uczestnictwa w ewentualnym postępowaniu kryzysowym	Gmina Kiernozia	Realizowano	Uświadamianie młodzieży w ramach zajęć szkolnych	

Rewitalizacja zbiornika wodnego w Łyszkowicach	Gmina Łyszkowice	Nie zrealizowano z uwagi na rozwiązanie umowy z wykonawcą dokumentacji projektowej, który nie był w stanie jej zrealizować	-	-
4. Utrzymanie dobrego stanu powietrza na obszarze powiatu łowickiego				
Sporządzenie koncepcji wykonania modernizacji systemu grzewczego w ZOZ w Łowiczu	Powiat Łowicki	Inwestycja zakończona	30 000,00	
Zaprojektowanie i wykonanie modernizacji systemu grzewczego w Zespole Opieki Zdrowotnej w Łowiczu	Powiat Łowicki	Inwestycja zakończona		1 785 800,10
Przebudowa dróg na terenie gminy	Gmina Kiernozia	Zadanie w trakcie realizacji	Liczne remonty	1 390 000,00
Budowa ścieżki rowerowej dł. 1,1 km	Gmina Nieborów	Nieborów – 1,1 km Bobrowniki – 1,2 km Bobrowniki – 1,0 km 100%	344 000,00	6 589 000,00
Budowa dróg dł. 8 km	Gmina Nieborów	Dzierzgówek – 2,0 km Nieborów – 0,6 km Bednary – 0,9 km Bednary – 1,1 km Karolew – 0,5 km Patoki – 0,9 km 100%	1 316 440,00 321 094,00 333 304,00 0 0 0	0 0 0 1 535 956,00 237 903,00 353 727,00
	Gmina Kocierzew	100 %	12 400 174	527 837
5. Niedopuszczenie do pogarszania się klimatu akustycznego na obszarach, gdzie sytuacja jest korzystna				
Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów. Powiązanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z funkcjonowaniem arterii komunikacyjnej.	Gmina Nieborów	Zastosowano w MPZP zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy dla wsi: Bednary, Bobrowniki, Kompina, Mysłaków i Nieborów	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
	Gmina Łowicz	Zgodnie z zapisami MPZP	0	0
	Gmina Chąšno	Zadanie realizowane - wdrożone MPZP	0	0
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i innych obiektów komunalnych	Starosta			

6. Minimalizacja oddziaływania oraz bieżąca kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego				
Umieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego informacji o lokalizacji obiektów emitujących pola elektromagnetyczne i o strefach ograniczonego użytkowania	Gmina Chańsko	Zadanie realizowane	0	0
	Gmina Nieborów	Zastosowano w MPZP zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy dla wsi: Bednary, Bobrowniki, Kompina, Mysłaków i Nieborów	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
	Gmina Łowicz	Zgodnie z zapisami MPZP	0	0
7. Właściwe użytkowanie istniejących zasobów glebowych ich ochrona i rekultywacja. Ochrona zasobów kopalin				
Wapnowanie gleb i racjonalne zużycie środków ochrony roślin i nawozów	Gmina Chańsko	Zadanie realizowane	0	0
Ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze	Gmina Nieborów	Zastosowano w MPZP zatwierdzonym uchwałą Rady Gminy dla wsi: Bednary, Bobrowniki, Kompina, Mysłaków i Nieborów	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
Promowanie upraw energetycznych na ugorach, nieużytkach, glebach zdegradowanych	Gmina Nieborów	umieszczanie informacji na stronie internetowej Gminy Nieborów oraz na stronie facebook Gminy	0	0
Prowadzenie prac zalesieniowych na gruntach o niskiej przydatności rolniczej	ARIMR	Premia pielęgnacyjna i zalesieniowa	41 868,86	24 477,67
8. Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych				
Popularyzacja i wdrożenie najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w sferze rozwiązań technologicznych, organizacyjnych i finansowych	Gmina Kiernozia	Zadanie realizowane	0	237 390,00

	Gmina Nieborów	Udostępnianie informacji mieszkańcom gminy Nieborów w przedmiotowym zakresie na stronie Facebook. Współdziałanie w ramach porozumienia z WFOŚiGW w Łodzi w programie Czyste powietrze. Informowanie mieszkańców o zasadach programu oraz pomoc w wypełnianiu i składaniu wniosków	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
	Gmina Chańsko	Zadanie realizowane	193 152,781	1 316 035,10
	Gmina Kocierzew	100%	-	4 352 374,89
Wprowadzenie kolektorów słonecznych przez osoby prywatne	Gmina Nieborów	Projekt dofinansowany z RPO Woj. Łódzkiego – w trakcie rozliczenia. Zrealizowano 17 sztuk instalacji kolektorów słonecznych do CWU na nieruchomościach osób prywatnych	-	299 307,00
9. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych, ograniczenie możliwości wystąpienia sytuacji awaryjnej w wyniku transportu drogowego i kolejowego, opracowanie systemu skutecznego informowania społeczeństwa o wystąpieniu zagrożenia środowiska				
Stworzenie i utrzymanie systemu informowania społeczeństwa o możliwości wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska i ostrzegania w sytuacji wystąpienia zagrożenia.	Gmina Nieborów	Gminny system powiadamiania sms – możliwość powiadamiania wszystkich osób wpisanych do bazy z podziałem na miejscowości	0	0
	Gmina Kiernoż	Przekazywanie informacji poprzez stronę internetową urzędu i Facebook	0	0
10. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o środowisku oraz zwiększenie udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji istotnych dla środowiska.				

Powadzenie kampanii edukacyjnej skierowanej do dzieci oraz osób dorosłych mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej	Gmina Kiernozia	Zwiększenie świadomości ekologicznej w ramach programu nauczania w szkołach, organizacja Międzynarodowego dnia sprzątania świata	0	0
	Gmina Nieborów	Akcja „Choinka za makulaturę” – współpraca z LOP Skierniewice, Edukacja ekologiczna przy realizacji podstawy programowej – Projekt „Mierzymy się ze smogiem” (montaż monitora wskazującego jakość powietrza w trakcie realizacji, Projekt utworzenia sieci czujników mierzących jakość powietrza na terenie Woj. Łódzkiego.	0	3 000,00
	Gmina Chąšno	Zadanie realizowane	0	0
	Gmina Łyszkowice	Przeprowadzenie akcji „Sadza płonie, czad zabija”, Przeprowadzenie kampanii nt. zasad segregacji odpadów „Segregujesz – środowisko ratujesz” Kampania „Odpady cennym surowcem” Przeprowadzenie kampanii „Wypalanie traw jest karalne”	0	0
Edukacja ekologiczna w formalnym systemie kształcenia - współpraca Urzędów Gmin ze szkołami, przedszkolami w zakresie edukacji ekologicznej kierowanej do dzieci i młodzieży	Gmina Kiernozia	Organizacja warsztatów przez Gminny Ośrodek Kultury w Kiernozi	0	0

	Gmina Nieborów	Edukacja ekologiczna przy realizacji podstawy programowej – Sprzątania świata, Czysta rzeka – sprzątanie rzeki Bzury	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
	Gmina Chąšno	Zadanie realizowane	0	21 821,48
Edukacja ekologiczna realizowana poprzez kampanie informacyjne, konkursy	Starosta	Zadanie zrealizowano	15 985,49	16 300,00
Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia poważną awarią	Gmina Kiernozia	Tematy dot. właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia poważną awarią poruszane są podczas zajęć szkolnych i wczesnoszkolnych	0	0
Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat oszczędności energii cieplnej i elektrycznej, wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych) oraz upowszechniania wykorzystywania odnawialnych źródeł energii	Gmina Nieborów	Udostępnianie informacji mieszkańcom gminy Nieborów na stronie Facebook, współdziałanie z WFOŚiGW w Łodzi w ramach programu Czyste powietrze	Brak danych dot. poniesionych kosztów	Brak danych dot. poniesionych kosztów
	Gmina Chąšno	Zadanie realizowane	0	0
	Gmina Kocierzew	100%	20 569,00	65 571,00
	Gmina Kiernozia	Darmowe prelekcje organizowane przez firmy zewnętrzne	0	0
Podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych	Gmina Chąšno	Zadanie realizowane	0	0
11. Stworzenie funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu				
Wyposażenie PSZOK-ów	Gmina Chąšno	Zadanie zrealizowane	0	0
	Gmina Kiernozia	Na terenie Miasta i Gminy Kiernozia znajdują się 2 PSZOKI	0	0
	Miasto Łowicz	Zadanie realizowane	Brak kosztów	Brak kosztów
Budowa i prowadzenie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych				

	Gmina Łowicz	Realizowano	12 000	12 000
	Gmina Nieborów	Zaprojektowanie i wybudowanie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	0	1 404 101,97 (dofinansowanie z RPO w kwocie 807 512,49)
	Gmina Chańsko	Zadanie realizowane	0	0
	Gmina Łyszkowice	PSZOK funkcjonuje od 2020 r. na terenie Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Łyszkowicach, ul. Cmentarna 1	Koszty poniesione za odbiór i zagospodarowanie odpadów – 5 126,33	Koszty poniesione za odbiór i zagospodarowanie odpadów – 6 390,14
	Gmina Kocierzew	100%	3 985,00	4 723,00
Prowadzenie zbiórki zużytych baterii	Starostwo	Zadanie realizowane	0	0
	Gmina Chańsko	Zadanie realizowane	0	0
	Gmina Łowicz	Zadanie realizowane	0	0
	Gmina Kiernozia	Prowadzona jest zbiórka zużytych baterii	0	0
	Gmina Nieborów	Mieszkańcy oddają baterie w trakcie zbiórek elektroodpadów organizowanych przez Ochotnicze Straże Pożarne, Szkoły Podstawowe	0	0
	Gmina Łyszkowice	Realizowano	90,20	0
	Miasto Łowicz	Realizowano	1 127,52	6 745,68
Prowadzenie zbiórki przeterminowanych leków	Gmina Nieborów	Pojemnik zlokalizowany w aptece Nieborów oraz w PSZOKu Nieborów	105,30	245,70
	Gmina Chańsko	Zadanie realizowane	0	0
	Miasto Łowicz	Realizowano	10 316,37	15 330,74
		Suma:	40 228 740,67	

7. Wnioski z analizy realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego.

Analizując stan środowiska w Powiecie Łowickim na przestrzeni 2022-2023 roku można stwierdzić, iż uległ on poprawie. Biorąc pod uwagę koszty zrealizowanych zadań – 15 770 125,27 zł w zakresie ochrony środowiska można wyciągnąć pozytywne wnioski wskazujące na wysoki stopień realizacji zaplanowanych działań w programie ochrony środowiska. Priorytetem samorządów z terenu Powiatu Łowickiego w zakresie ochrony środowiska jest gospodarka wodno-ściekowa oraz gospodarka odpadami i w związku z tym realizacja zadań związanych z zaopatrzeniem w wodę, odprowadzaniem ścieków i gospodarowaniem odpadami była najważniejszą w analizowanym okresie. Z uwagi na wysokie koszty budowy sieci wodno-kanalizacyjnych postęp prac w tej dziedzinie jest ściśle uzależniony od możliwości pozyskania środków zewnętrznych. Jednak, wciąż w niewystarczającym stopniu wzrasta procent ludności korzystającej z kanalizacji.

Na przestrzeni lat 2022-2023 nie stwierdzono wyraźnych różnic w zakresie oddziaływania różnych źródeł hałasu na środowisko. Głównym działaniem, jakie podjęto w Powiecie Łowickim, w celu ochrony przed hałasem była przebudowa i modernizacja dróg, bieżące utrzymanie dróg, na działania te wydatkowana była najwyższa kwota w odniesieniu do pozostałych priorytetów wynosząca 25 349 435 zł, co stanowiło 63 % wydatków w odniesieniu do łącznych kosztów wszystkich zrealizowanych zadań w ramach POŚ w 2022-2023 roku.

Na przestrzeni 2022-2023 roku nie stwierdzono różnic w zakresie zanieczyszczenia powietrza. Ocenę również utrudnia brak wykonywania na terenie powiatu pomiarów poziomów stężeń zanieczyszczeń powietrza. W celu poprawy i ochrony powietrza atmosferycznego podjęto szereg działań inwestycyjnych: modernizację istniejących źródeł ciepła (poprawę sprawności w procesach spalania i stosowanie ekologicznych nośników energii) i termomodernizację budynków, modernizację i bieżące utrzymanie dróg gminnych i powiatowych, zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej w powiecie. Równolegle w tym zakresie były prowadzone działania nieinwestycyjne:

- działania edukacyjne i promocyjne dotyczące upowszechniania wykorzystania odnawialnych źródeł energii, stosowania ekologicznych nośników energii, edukacja na temat szkodliwości spalania materiałów odpadowych różnego pochodzenia;
- promowanie komunikacji zbiorowej i ruchu rowerowego szczególnie na terenach miejskich;
- promocja gazu ziemnego oraz drewna jako surowca przyjaznego człowiekowi.
- promocja odnawialnych źródeł energii.

W zakresie gospodarowania odpadami gminy Powiatu Łowickiego terminowo realizują zakładane cele. Kontynuowano wsparcie mieszkańców w działaniach na rzecz usuwania wyrobów zawierających azbest. Na podstawie inwentaryzacji ilości wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu oraz informacji zbieranych corocznie od mieszkańców, do momentu aktualizacji inwentaryzacji, odnotowano zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest.

Realizacja Programu kształtuje się na wysokim poziomie zaawansowania. Ma na to wpływ wysoki stopień realizacji dużej części zadań. Przeważająca część zadań jest wykonywana przez jednostki w ramach potrzeb oraz statutowej działalności – ich realizacji kształtuje się na dobrym poziomie. Duży stopień realizacji wykazują zadania z zakresu remontów i budowy infrastruktury drogowej, w zakresie termomodernizacji budynków. Niektóre zadania przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego jako zadania długoterminowe były realizowane na bieżąco w każdym roku objętym programem. Wiele zadań przyjętych w programie było zrealizowanych we wcześniejszym okresie tj. przed 2022 rokiem i te zadania nie były objęte analizą w niniejszym Raporcie.

W celu kontynuacji działań z zakresu ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju Powiatu Łowickiego Zarząd Powiatu Łowickiego w 2023 roku przystąpił do opracowania projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na kolejny okres planowania.

8. Monitoring Programu Ochrony Środowiska

W procesie wdrażania Programu ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest wyznaczenie systemu monitorowania, na podstawie którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania oraz będą mogły być dokonane modyfikacje Programu.

Wskaźniki monitorowania realizacji zadań ujętych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023” zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 3. Wskaźniki służące do monitoringu Programu Ochrony Środowiska.

Wskaźnik	Jednostka	Dane za 2022 rok	Dane za 2023 rok	Źródło danych
Gospodarka wodno-ściekowa, jakość wód i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi				
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys.m ³	10,80	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie powiatu	km	1 134,60	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie miasta	osoba	25 098	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie powiatu	osoba	70 006	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu	km	218,30	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	23 951	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	32 462	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	5 802	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Ścieki odprowadzone	tys.m ³	1 133	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Lasy i tereny zieleni urządzonej				
Nasadzenia drzew na terenie powiatu	szt.	185	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Nasadzenia krzewów na terenie powiatu	szt.	0	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Powierzchnia lasów na terenie powiatu	ha	10 082,23	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Lesistość	%	10,00	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Obszary chronione				
Liczba pomników przyrody ustanowionych na terenie powiatu	szt.	29	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych
Użytki ekologiczne	ha	10,63	Brak danych	GUS, Bank Danych Lokalnych

Źródło: „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łowickiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023” oraz obliczenia własne, dane GUS

9. Wykorzystane materiały i opracowania

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 682 z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 633 z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409 z późn. zm.);
12. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1622 z późn. zm.);
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112);
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448);
15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1311);
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r. poz. 845);
17. Dostępne strony internetowe:
 - <http://isap.sejm.gov.pl>
 - <http://natura2000.gdos.gov.pl>
 - www.kp.org.pl
 - www.pois.gov.pl
 - www.sejm.gov.pl
 - www.stat.gov.pl